

Jézus szíve, Szent Péter hálója, Éva almafája a lillafüredi barlangban

Lillafüred, augusztus hó.

Apró hegyivásút pöfög velünk a meredek hegyoldalon. Rejten bent járunk már a *bükkerdők árnyas rejtekén*. Künn a völgyekben rekkenő hőség tikkaszt, a sudár fák között hűvös szellő cirógat s mi tágra nyitott szemmel igyekszünk rögzíteni magunkban a fenséges látványt, ami úgy tárul elénk, mint egy hatalmas szabadtéri színpad díszletsorozata:

Miskolcra, a Szent Anna-kápolnától indultunk el alig húsz perce, s már magunk mögött hagytuk a várost, sőt Diósgyőrt is hatalmas gyárépületeivel, s eltűntek szemünk elől a súlyos teherrel áldott gyümölcsfasorok is, amik úgy állnak sora a keskeny sínpár mentén, mint egykor a mosolygó testőrök *az itt elterülő királyi kertben*.

Valóban helyénvaló e hasonlat, mert hiszen a középkor legkomolyabb magyar királya: *Nagy Lajos* élt e gyönyörű helyen: valamikor *az ezerháromszáznegyvenes-nyolcvanas időkben*. Ide vonult vissza, ha igazán pihenni vágyott, itt beszélgetett szeretteivel, *itt tartotta utolsó lovagi tornáit, s itt sebezte meg hét márassal egy zolyómi medve is a híres katonakirályt*.

Történelmet lehel erre minden bokor és legendákat mesélnék a fák. Nem járhat itt senki száraz, szikkadt lélekkel.

Miközben a kicsi mozdony szapora lihegessel zakatol a sudár bükkfák között, a költőt idézzük: „*Úl a vadász hosszú, méla lecsben...*“ Igen. Erre vadászgatott a nagy renaissance-uralkodó: *Mátyás király*, s ez adott ihletet *Vörösmartynak* is, egyik legsebb verséhez, a „*Szép Ilonka*“ megalkotásához.

Erdőborította do'omitsziklak

között békésen zöldelő, hosszú, szelíd völgy nyújtózik alattunk. A fák koronái közül vidáman kacsintanak felénk a *piros-cserepes hámosi házikók*; majd egy rövidke alagút következik, s máris, mint a tóból hirtelen felbukkanó káprázat, előttünk áll teljes pompájában, mesésbe illő hegykoszorútól övezetten, a kacsalábon forgó vár: a lillafüredi Palota-szálló.

Maga a Palota-szálló, Mátyás-címeres ezüstjeivel, a festői fekvésű Hámosi-tóval, regényes vízeséseivel, pisztrángos hegyipatakjával és Mátyás-korabeli függőkertjével külön fejezete a kirándulók élménysorozatának. Irtak és beszéltek minderről, ami itt a föld felett van, csak arról feledkeztek meg, ami elrejtőzött a felületes szemek elől: a földalatti cseppkőbarlangról. Pedig nyugodtan elmondhatjuk: *nem járt Lillafüreden az, aki legalább az Anna-barlangot nem nézte végig*.

A függőkert alsó bástyája mellett, ahol a nagy vízesésben gyönyörködik százak é ezrek szeme, szerényen, szinte titkolódzó húzódik meg az Anna-barlang bejárata. Kevesen hagyják ott a ragyogó napsütés és a fenségesen vonzó vízesést, hogy leereszkedjenek „az alvilágba“. Ezalkalommal is csak ketten indulunk el a rejtett utakon.

Józsi bácsi, öreg vezetőnk „benyújtja“ a pisllakoló karbidlámpát, s pár lépés után már mutatja is az első látnivalót: balra a mézstufás falban, élesen kirajzolódva, egy falevél megkövült lenyomata látható. A nyirkos, hűvös levegőből ránktelepszik az első ígézet, s úgy kísér végig a félórás tekervényes úton, mint egy régi krónikás fennhangon olvasó barát monoton hangja: „*Gyönyörű, pompán, érdekes...*“ — daráljuk egyhangú áhítattal, s megfelede-

zünk mindenről, amit künn hagytunk a zajló világban.

Előttünk imbolyog a karbidlámpa, s csak akkor lépünk óvatosan, amikor Józsi bácsi hátraszól: „*Tessék vigyázni, hűvös csó!*“ Benne vagyunk a legérdekesebb tájékozódások sodrában. Ezerszínű hűvös kristályként tárul fel előttünk a *cseppkőbarlang kőbe merevült, regényes élete*.

— *Másfélmillió évre becsülik a tudósok ezt a helyet!* — monja Józsi bácsi, s miután hitetlenkedve mormogtuk, sértődötten hátranéz, s egy névvel erősíti meg a mondottakat. „*Cholnoky*“ — mondja s ezekután el kell hinnünk.

— Itt egy krokodilfej, ott egy oroszlánfej, s amott egy kosfej, — mutogat az öreg, s mi meglepetten nézzük. Valóban, kísérteties a hasonlóság. Aztán színes csodával is találkozunk:

— Ez az

„Északi lény csarnoka“

— kápjuk a szakszómagyarizatot. A lila, zöld, sárga, kék, halványpiros színek varázslatos keveréke ragyog előttünk tompa pasztfelfényben. Utána sorrabámulhatjuk a kőbe merevedett őskori gilisztát, mely akkora, mint manapság egy vizisikló, az *ezernyi fagyökereket*, szőlőfürtalakú cseppköveket, mohát és különös alakú megkövesedett vizinövényeket, moszatokat, amikről pontosan le lehet olvasni az *egykor itt ömlő víz folyásának irányát is*. Olyan érzésünk van, mintha egy folyam medrében járnánk, ahonnan levezették a vizet, hogy a kíváncsi földi halandó megismerhesse a földalatti világot.

— Valamikor *hatalmas földrengés* volt itt, — magyarázza Józsi bá — s a légmentesen elzáródott hegyen a víz alkotta e csodálatos paradicsomot. Ez itt *Éva almafája*, — mutat egy különös alakú cseppkőtömbre, mely a *Galagmit-törzsevel* tökéletesen megfelel nevének.

— Fz meg *Szent Péter hálószékajója*, — mutat egy üveg alatti esikpés jelenségre, s amint jobban megnézzük, szinte olyanoknak tűnik, mintha Péter atyánk munkáját befejeztével, e pillanatban akasztotta volna szegre *Még dsepcg a tenger sós vizétől...* Tökéletes.

— Ez *Jézus átszűrt szíve*, — mutat a másutt Józsi bácsi áhítattal, — ez pedig a kápolna... — s hirtelen azt vesztük észre, hogy nagy csend van körülöttünk. Valahonnan a rejtett magasságból cseppként hull a víz... Az éltnek, a megéltnek, az örökkévaló időnek egyetlen képe a hegy méhében. Egy halvány árnyékorta, s a hűvös, a riasztó karbidlámpa festette alá e feledhetetlen jelenséget...

Már kifelé haladunk. A falakon ezernyi hajszálfinom csikókezet, amit a halasi csikókeverő asztronyok is megcsodálhatnának, megkövesedett fagyökerek, sőt némely helyen *egész fatörzsek*, melyeknek égvéig tisztán láthatók, s végül egy csodálatos fenséges földalatti forrás, melynek hatalmas cseppjei zuhogva csapódnak a cseppkőbarlang másfélmillióéves falára, hogy pár lépéssel arrébb szelíden simogjanak bele az emberkéz alkotta levezető csatornába.

Pár lépés még, s künn vagyunk a szabadtérben. Valahol a hegy másik oldalán lelértünk ki. Búcsúzóul még két gömbnyílást mutat Józsi bácsi, s ahogy kérdő ránézünk, mondja:

— Itt két fatörzset velt át a szelíd valamikor. A fa az idő folyamán elszáradt s a törés helye, pontos lenyomatként megmaradt.

Amint visszaneztünk, az egykori fatörzsek nyílása olyannek tűnt, mint két nagyrányított szem, mellyel egy régi titokzatos, megkövesedett világ tekint ránk másfélmillió esztendő iszonyú messzeségéből. Lukács József.

Halálozás

Gömöry Árpádné gyermekei és a rokonság nevében tudatja, hogy férje, *Gömöry Árpád* nyug. vezérőrnagy, a II. osztályú magyar érdemkereszt, a tiszt. arany vitézségi érem és számos egyéb kitüntetés tulajdonosa augusztus 14-én hosszú szenvedés után elhunyt. A bejelentési szertartás augusztus 15-én délután 2 órakor lesz az I. számú helyőrségi kórházban. Onnan Miskolcra szállítják és ott helyezik örök nyugalomra. (Minden külön értesítéshelyett.)

Farkas Árpád nyug. székesfővárosi műszaki főtanácsos augusztus 13-án Budapesten elhunyt. Temetése augusztus 15-én, vasárnap délután fél 5 órakor lesz a Kerepesi-temető halottasházából. Az engesztelő szentmiseáldozatot a menekültek nemzeti könyörgő tem-

EZEKEN AZ ÉRTEKEKEN

KÖNYVEK			
60 Klassz rtár	250.-	5 Hóman-Szekfi	50.-
13 Zilahy L.	40.-	8 Hóman-Szekfi	75.-
3 Nagy művelő-		50 Kénes remek	
désztörténet	120.-	10 Irók	75.-
7 1001 Éjszaka	100.-	12 Kosztolányi	30.-
4 Hóman-Ker		10 Márai	30.-
Egyet. tört.	90.-	4 Magyarország	
4 Magyar föld.		népja	70.-
magyar faj	40.-	1 Varázshegy	16.-
18 Brehm	180.-	5 M...nyv: Magyar	
10 Brehm	100.-	művészet.	220.-
23 Klassziker d		2 K...men-szótár	
Kunst	500.-	új kiadás	55.-
10 Jean Christouh	25.-	2 Művész. lex	50.-
3 Wells: Az élet		4 Természet és	
csodái	28.-	világa	60.-
25 Prohászka	100.-	13 Möriz	45.-
20 Tolnai lex.	30.-	1 Zarathustra	10.-
2 Révész: Techn.		12 J London	36.-
szótár	40.-	12 Babits	60.-
1 Amok	10.-	51 Mikszáth	240.-
24 Tolstoj	70.-	14 Somogyváry	40.-
9 Nyírő	30.-	2 Sauvageot	50.-
10 Karinthy	25.-	30 Erdős	75.-
2 Pattantyús	40.-	12 Marcall tört.	70.-
2 Spengler:		22 Móra Ferenc	50.-
Untergang	75.-	4 Új lexikon	60.-
3 Beöthy: Műv.		4 Kat lex. bör	60.-
tört.	50.-	12 Kodolányi	42.-

Minden más sorozatot és teljes könyvtárt a legmagasabb napi áron veszék. Vidékről a szállítási költséget vállalom!